

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Nomina tertiæ Personæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

§. I.

Nomina tertiæ Personæ.

1. Tertia Persona propriè appellatur *Spiritus Sanctus, amor, Donum*. Rationem primi nominis accipe à S. Doct. 4. contr. gent. c. 18. *Quia amatum in voluntate existit, ut inclinans, & quodammodo impellens intrinsecus amantem in ipsam rem amatam, impulsus autem rer vivens ab interiori ad spiritum pertinet: convenit DEO per modum amoris procedenti, ut spiritus dicatur.* Ad dicitur ly *Sanctus*, ita, ut vox utraque in virtute unius termini incomplexi sit accipienda. Rationem hujus vocis iterum assignat S. D. in 1. Dist. 10. a. 4. *quòd sanctitas importet rectitudinem voluntatis, & consequenter processionem amoris congruè adjungitur, quæ est per voluntatem.*
2. Vocatur *secundò amor*, non formaliter, sic enim est actus amantis; non essentialiter, sic enim amor communis est toti Trinitati; sed notionaliter & terminativè, ut amor personalis, hoc est, terminus mutui amoris, seu impulsus ex illo amore procedens, & amantem cum amato jungens, quæ ex causâ etiâ nexus, & vinculum, quantum metaphoricè magis, nuncupatur.
3. *Donum* quoque Spiritus S. appellatur, tum quia primum amantis donum amor est: tum quia habet condiciones ad donum requisitas. Prima est, ut sit ejus, à quo donatur. Secunda ut sit gratuitum. Tertia, ut fiat creaturæ rationali. Est igitur Spiritus S. illius, à quo donatur, nempe Patris & Filii, non quidem per identitatem, quo modo Divina essentia est DEI, à quo Beatus donatur. Neque per possessionem domini, quo modo gratia, virtutes, &c. sunt dona DEI: sed per processionem & originem, quo modo Filius est Patris, & à Patre donatur, juxta illud Joan. 3. *Sic DEVS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Est etiâ ipsius donatio gratuita absque intuitu retributionis, & facta creaturæ rationali, ut per se patet. Licet ergo etiâ de Filio verissimè dicatur, quòd sit nobis datus, & donatus: nihilominus magis propriè Spiritui sancto nomen *Doni* tribuitur, eò quòd ex vi suæ originis, & characteristicæ proprietatis sit amor; amor autem est primum donum & ratio donandi alia.
4. Per appropriationem quoque Spiritus S. dicitur *bonitas*, quia bonitas objectum est voluntatis & amoris, ex quo Spiritus S. procedit. Vocatur *Paracletus, Consolator, Vnctio*, quia per hæc significantur opera amoris & amicitia. Dicitur *Dignus, & Virtus Altissimi*; quia nil impulsu amoris fortius, qui vincit omnia, unde eadem virtus in die Pentecostes igne & vento valido designabatur.

§. II.

Processio ex utroque.

5. Quamvis Spiritus S. tertiam esse in Trinitate Personam cæteris consubstantialem contra Macedonium teneant Græci, pertinaciter tamen negant, eundem à Patre, Filioque procedere, & solum ipsius à Patre processionem admittunt, nisi duplici autoritate, sed hoc ipso tamen debili, quòd utraque autoritas tantum sit nega-

tiva. Prima est ex Joa. 15. ubi Christus dicit: *Cum autem venerit Paracletus, quem ego misero vobis a Patre, Spiritum Veritatis, qui à Patre procedit* Nullâ factâ mentione Filii. Altera est ex Symbolo Nicæno, in quo Patres Concilii expresso itidem nomine Filii, intererunt, qui à Patre procedit.

Contra hunc errorem stat Fidei Catholica Veritas definita in Concil. Lateranensi, & Florentino, Spiritus S. ab utroque, à Patre & Filio procedere. quod ipsum habetur in Symbolo S. Athanasii Græci Patris, Spiritus sanctus a Patre & Filio, non factus, nec creatus; nec genitus, sed procedens. Fundamentum est prius ex Verbis Christi Jo. 16. *Ille me clarificabit: quia de me accipiet, & annuntiabit vobis. Omnia quæcumque habet Pater, mea sunt. Propterea dicit: quia de me accipiet, & annuntiabit vobis.* Ubi respectu vicibus dicitur: *de me accipiet.* Sed non potest accipere de suo, nisi per communicationem sue essentia & scientia. Sicuti omnia, quæ habet Pater, sunt Filii, ratione communicata essentia.

Secundò ex eisdem Verbis Jo. 14. & 16. ubi Christus mittit Spiritum S. mittere, sed nullam Personam mittit ab alia, nisi à qua procedit, de quo infra.

Tertiò ex Verbis Apostoli, qui Rom. 8. & Gal. 4. Spiritum S. vocat *Spiritum Christi, Spiritum Filii DEI.* Sed Spiritus S. non aliter potest dici Spiritus Christi, nisi ratione originis; hinc & Christus ratione originis Patris esse dicitur.

Quartò ex Joa. 20. ubi Christus insillando in discipulos dixit: *Accipite Spiritum S. cujus actione significabat, quia (ut loquitur S. Anselmus de proc. Spiritus S. c. 10.) de ejusdem Personæ secreto procedebat ille Spiritus, quem dabat, de cujus occulto Spiritus ille procedebat, quem visibilabat.*

Quintò ex ratione fundamentum est: omnis Filio communicatur à Patre, in quibus Patre & Filius nullam dicunt oppositionem relativam, idque requirit Divina simplicitas, & infinita actualitas: atqui in virtute spirativa Patre & Filius nullam dicunt relativam oppositionem: ergo virtus spirativa Filio communicatur à Patre.

Sextò tandem ex absurdo. Si Spiritus S. non procederet à Filio, non distingueretur ab illo: sed consequens est hæreticum, nec ab ipso Græcis conceditur: ergo etiam falsum est ante cedens. Ex quibus fundamentis Latina Ecclesia ad iterum deturdam Græcorum Schisma, in Symbolo Nicæno addidit ly *Filioque*, & voluit deinceps legi, qui à Patre, Filioque procedit.

Debilis contrarij fundamenti patet tum ex autoritatibus relatis; tum ex pluribus instantiis, quas contra Græcos cit. S. Anselmus coarctat. c. 18. & 19. Nam Christus Matth. 10. ad Petrum dixit: *caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, nullâ sui, vel Spiritus S. factâ mentione: & tamen, Nonne ipse Filius & Spiritus Sanctus intelligendus est revelasse cum Patre.* Jo. 16. dixit: *Qui videt me, videt & Patrem.* An ergo quia Spiritum S. videri tacuit, etiam negavit? quod ipsum habetur Joa. 17. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Verum DEVM, & quem misisti Jesum Christum.* Nec tamen utique ab illa